

Dia 1

Morgenavond komen we als gemeente bij elkaar op Rietland om te kijken hoe het met de kringen gaat, wat gaat er goed, wat kan er beter. We willen dat we in de kring ons pastoraal verantwoordelijk voelen voor elkaar. We willen een kring zijn waar ook burens zich welkom voelen. Dat is het ideaal. Maar is het ook reëel? Je kunt wel van alles willen en moeten maar je hebt ook zoiets als de werkelijkheid, het is allemaal niet zo maakbaar als je zou willen. En tegelijk wil je je wel door een ideaal dat boven je zelf uitstijgt mee laten nemen. Dat geldt van heel ons leven. Ook in de kerk.

Zo kun je ook kijken naar deze overbekende gelijkenis, van de zaaier en het zaad.

Het gaat over het grote ideaal: Gods koninkrijk. God laat merken dat hij er is. Kijk maar naar Christus. God is er echt. Hij werkt aan het herstel van deze hele wereld.

Maar je moet het wel zien.

En dat is iets, zegt Jezus, dat moet je gegeven zijn. Vers 11: aan jullie is, anders dan aan de mensen die buiten blijven staan, het geheim van het Koninkrijk onthuld. Kijk, als God je er de ogen niet voor opent, ook in onze kerk, dan kun je aan de kant blijven staan (of zelfs buiten blijven staan terwijl je lid van de kerk bent), en er niks van zien. maar als God het je onthult, het geheim, het mysterie, het ongrijpbare maar echte van de kerk, namelijk dat Christus hier met ons bezig is, dan ben je binnen.

Dia 2

Ondertussen maakt het verhaal van die boer die zaait ook duidelijk dat het geen onverdeeld succes is, die hele onderneming van het koninkrijk van God. Het meeste lijkt verspilde moeite. Ja toch? Drie groepen waar het niks mee wordt, en maar één groep die vrucht draagt. Binnen wordt het geheim onthuld, maar er zijn er zoveel die buiten blijven staan.

Dia 3

Het gaat in vers 11 over binnen en buiten. En het merkwaardige en irritante is dat die scheiding tussen binnen en buiten door de strategie van Jezus alleen maar sterker wordt. Er zijn dus mensen die buiten blijven staan. Wij zouden denken: dan moet je de drempel verlagen om ze toch naar binnen te krijgen. Maar wat hoor ik hier: Jezus gaat met opzet in voor buitenstaanders onbegrijpelijke gelijkenissen praten, zodat mensen wel woorden horen maar er niks van snappen, zodat ze wel allerlei wonderen zien van genezing, maar het geheim ervan: Christus! niet pakken.

En dat is op een gegeven moment niet alleen maar: jammer dat ze het niet pakken, maar zelfs iets van Gods bedoeling. Nou snap ik het helemaal niet meer: maar zo staat het er: met een citaat uit Jesaja 6 waarin deze profeet ook de opdracht kreeg om zijn gehoor niet langer de kans te geven op bekering.

Binnen en buiten.

Waar ging dat over toen?

Dat ging over mensen die allemaal in God geloofden, die waarschijnlijk ook allemaal naar de synagoge gingen, naar de kerk. Die allemaal wel iets zagen in Jezus, interessante man.

Maar de een is binnen en krijgt het geheim, de ander blijft buiten staan en snapt er steeds minder van.

Binnen en buiten, dat is vandaag niet simpelweg: binnen is als bij de kerk hoort en buiten als je nooit in de kerk komt. Binnen en buiten, dat gebeurt: hier vanmorgen in de kerk. Onder het gehoor van het woord van God. Binnen en buiten is dus niet statisch, maar 't is wat er gebeurt als je in de kerk en in je gezin en onder je vrienden het evangelie aan de orde hebt en de een doet er wat mee, en de ander staat wazig te kijken. Denk dus niet vanmorgen: ik zit binnen.

Dat is nog maar de vraag, dat blijkt uit wat je morgen doet met het woord dat je vandaag hoort.

Dia 4

Jezus vertelt een herkenbaar verhaal over een boer die gaat zaaien op zo'n akkertje in de bergen, met rotsen en paadjes dwars er doorheen.

En dat is beeld van zijn koninkrijk. Wat een kwetsbaar beeld.

Het koninkrijk van God. Dan verwacht ik donder en geweld. Dan zou ik zeggen: harder aanpakken al die criminelen en orde op zaken. De halfheid aanpakken, ook in de kerk.

Wapens afschaffen en omsmeden. De vijand eruit. De wolken opdracht geven om te regenen zodat er een oogst komt die alle monden voeden kan.

En wat doet God? Hij stuurt iemand om woorden te zaaien. Woorden. Verhalen. Opdrachten. Beloftes. Maar altijd als woorden. Woorden die je naast je neer kunt leggen, waar je je schouders over op kunt halen.

Het koninkrijk is een kwestie van woorden zaaien.

En dan maar afwachten of het aanslaat. Je duwt het zaad niet de bodem in. Je trekt het kleine plantje niet met geweld de grond uit. Je zaait en je wacht en je laat los.

En je hebt geen enkele garantie.

Maar je zaait. Ruimschoots. Zoals deze zaaier. Met brede gebaren naar links en naar rechts.

Je zaait woorden, beelden, beloftes, uitdagingen.

Zo doe je dat met je kinderen. Je leest ze de verhalen uit de kinderbijbel. Zo gaat het op FM, woorden van God over je dagelijkse leven, vandaag gaat het over seksualiteit, nog zo'n kwetsbaar iets. En hoe ga je daar mee om: je praat erover, je zaait woorden, woorden van God.

En dat is de core-business van de kerk.

En haalt het wat uit? Bij de een wel, bij de ander niet.

We hebben allemaal een eigen bijbel. Een telkens weer nieuwe vertaling, die we kunnen snappen.

Je roept je kring bij elkaar. je stuurt een uitnodiging rond. Woorden. De een komt, de ander zie je nooit. Waar doe je het voor? Wat helpt het?

Bij de een schiet het wortel en de ander raakt het helemaal kwijt. Zo gaat het in de wereld en zo gaat het in de kerk, zo gaat het als je woorden zaait. Reken daar maar op.

Ds IJbema en ik preken week in week uit. We doen het met plezier en met overgave. Elke preek weer zaaien we minstens 2500 woorden.

We gaan bij elkaar op bezoek, we willen goede gesprekken.

Zie je dat dat allemaal deze gelijkenis in actie is. We zaaien woorden. We bemoedigen, we sporen aan. God komt ter sprake.

Maar we hebben geen garanties van succes. Het blijft kwetsbaar. Reken op veel verspilde moeite. Dat is de aard van het rijk van God. Voorlopig. Woorden.

Dia 5

Ik hoop dat je je zelf herkent als Jezus zegt: aan jullie is het geheim van het koninkrijk onthuld. Dat is niet alleen dat je het snapt, maar dat je het merkt. Dat je onder de indruk bent van het geheim van de smit, het geheim van de boer: die boer is Christus. God werkt aan zijn koninkrijk door Hem. God krijgt een gezicht in je leven. Woorden gaan werken bij je. Je voelt

je aangesproken en uitgedaagd door de woorden. Een opmerking in de preek irriteert je, het schuurt tegen je aan, en je merkt: ja God wil dat ik me bekeer, ik moet me weer op Hem richten. Het doet je wat. En je gaat er wat mee doen.

Zo kom je binnen in het Koninkrijk van God.

Ja, of niet. Je zit hier alleen als toeschouwer, je vindt van alles van de preek, je hebt je mening over de kring, of over de kerk en de kerkenraad. Maar je laat je niet raken. Je houdt je zelf buiten schot. Of je zit je tijd uit. Je moet naar de kerk van je ouders, maar je kunt niet wachten op de tijd dat je op je zelf gaat wonen, dan kap je er meer.

Je blijft (al zit je binnen) buitenstaander.

Dia 6

Dat maakte Jezus ook al mee. De meesten deden niks met zijn woorden. De meesten bleven buiten staan. In hoofdstuk 3, dat is de situatie op dit moment, begint de irritatie, de vijandschap, de moordplannen tegen Jezus. Maar dan, dat is het schurende van de toelichting in vers 10-12, dan hoor ik dat Jezus zelf ook afstand neemt.

Dat begint al letterlijk als hij van het strand in een bootje gaat zitten, en een paar meter op afstand komt. Maar hij neemt ook afstand door nu gelijkenissen te gaan vertellen. Verhalen die hun geheim niet meteen prijs geven, die erom vragen dat je door vraagt, dat je nieuwsgierig bent, dat je meer wilt weten. Maar als je dat niet doet, dan hoor je een verhaal, maar je pakt de clou niet. Dan zie je van alles gebeuren, maar het geheim ervan pik je niet op. En dat is dan zelfs – dit is moeilijk, maar ook mooi- dat is dat zelfs ook in zijn oordeel Gods bedoeling. Die niet met zich laat sollen. Die op een gegeven moment zijn keus maakt: vers 12: opdat ze goed horen maar niks begrijpen, anders zouden ze zich nog bekeren en vergeving krijgen.

Hier kom ik met Gods eigen beleid in aanraking. Op een gegeven moment is het op.

God zet je binnen of Hij laat je buiten staan.

Dia 7

Maar dat is nooit een eindbod. Dat is appel. Luister toch alsnog, doe iets met die woorden.

Luister, zo begint het in vers 4. en in vers 20 blijken er mensen te zijn die het woord horen en aanvaarden en dan ook wonderbaarlijk veel vrucht dragen.

Luister naar 'het woord'. In Marcus 2:2 gebruikt Marcus 'het woord' als kern van wat Christus doet: het is daar in de NBV vertaald met: hij verkondigde hun de heilsboodschap. En aan het eind van Marcus in het laatste vers van Marcus 16:20 lezen we dat de Here Jezus het woord van zijn leerlingen na zijn hemelvaart kracht bij zet met wonderen. Hij – NBG 1951- zette het woord kracht bij. Het woord. Marcus zegt hier bij de uitleg van de gelijkenis niet: het zaad is het woord van God. Dat is het natuurlijk wel, maar door het kaal het woord te noemen, komt vooral ook het kwetsbare naar voren. Ja, woorden, meer niet.

Dia 8

En er zijn, reken daar maar op als je met het woord bezig gaat, er zijn genoeg ontmoedigende ervaringen. Vaak meer dan bemoedigende. Als je pastoraal bezoeker bent, moet je er niet van opkijken. Zaad dat op de verharde paden valt, dat weggepikt wordt, dat op ondiepe bodem valt en verdort zodra het te heet aan de wortels wordt, zaad dat geen eerlijke kans krijgt door zoveel onkruid eromheen.

Hou er rekening mee als je met het woord bezig gaat. Als zaaier in de opvoeding, als zaaier wanneer je kring coördinator bent, als zaaierdominee, als zaaier jeugdleider, als zaaier evangelist, als zaaierbuurtbewoner. Genoeg ontmoedigende ervaringen.

Maar hou er ook rekening mee als er in je eigen leven gezaaid wordt, zoals nu tijdens de preek. Kijk naar jezelf en herken je in de negatieve beelden, stel je zelf alsnog open voor de woorden.

Dia 9

Er zijn zaadjes die op de harde paden terecht komt. Ze liggen er amper of er komt al een vogel voorbij die het wegpikt. Geen aandacht. Geen concentratie. Je zit wel in de kerk maar het dringt niet tot je door. Ja zo gaat dat.

Schrijnend: er wordt om je ziel gevochten, door geestelijke krachten, van het woord van God, en tegelijk is daar de macht van duisternis, die je zo graag afleidt, die het meteen weer weg graait, het krijgt niet eens kans om door te dringen omdat je al weer bent afgeleid. Je hebt het zelf niet eens door.

Even een zijpaadje. Sommigen van ons zitten nu eenmaal zo in elkaar dat ze gauw afgeleid zijn, dat ze zich moeilijk kunnen concentreren, zeker als een preek langer dan 5 minuten duurt. Je mag niet zeggen dat dat de duivel is die het woord meteen weg grist. Het is lastig genoeg.

Het is wel een opgave, een extra opgave als je jammer genoeg je moeilijk kunt concentreren. Zoek dan manieren om wel met het woord bezig te zijn, misschien kort maar dan wat vaker, of in een groep, of op een interactieve manier.

Dia 10

Wat ook gebeurt: mensen zijn meteen enthousiast, ze gaan ervoor, dit is het, fantastisch, wat een leuke kerk, zo heb ik het nog nooit gezien, interessant, heb je dat boek al gelezen, zo boeiend, zo vernieuwend. Het zaad schiet snel op, in die ondiepe bodem.

Dat is: het is geweldig, maar alleen zo lang het leuk is. Zolang het geen inspanning kost.

Zolang iedereen enthousiast is en er van jou persoonlijk geen keuzes gevraagd worden. Als er druk komt, als je vervolgd wordt, of als je beproefd wordt, als het leven tegen gaat zitten, als het allemaal niet zo maakbaar blijkt, dan haak je af.

Het hoort er allemaal bij, zegt dit verhaal van de zaaier. Reken erop.

Maar de boer, hij zaaide voort.

En God blijft bezig, hij zoekt ook jou.

Dia 11

Ja, en vaak heb je gewoon al zoveel aan je hoofd. Ja toch?

Volgens mij gaat het hier over ons allemaal. We horen het woord. Maar, maar....

Zorgen om het dagelijks bestaan.

Verleiding van de rijkdom.

Verlangens naar andere dingen.

Nou ja, dat gaat over alles.

Om al die gewone en dagelijkse dingen die vaak niet verkeerd zijn. Je werk. Je kleinkinderen.

Ziekenhuisopname.

Beleggingen en koerswisselingen.

Last van je rug.

Zware opleiding.

En ondertussen wordt het koninkrijk van God (dat is: woorden over God die voor je zorgt, God die zegt: hou je handen vrij voor je medemens) het koninkrijk van God en het woord van God, raakt op de achtergrond.

Waarom laat je het woord van God niet doordringen in je zorgen om het dagelijks bestaan: God is er, kijk maar naar Christus, Hij kent je in je zorgen, Hij droeg je zorgen op het kruis. Waarom laat je het woord van God de verleidingen van de rijkdom niet wegdringen?

Ontwikkel de vreugde van het weggeven als je geld hebt. Maak anderen er blij mee. Doe er wat goeds mee. Geef aan een doel waardoor het woord van God verder komt.

Waarom die verlangens naar andere dingen, vul even in: een betere baan, nieuwe schoenen, een leuke verkering, eindelijk een belangrijk iemand zijn? Verlangen naar rust. Waarom vertrouw je er niet op zoals het in Psalm 37 staat: zoek je geluk bij de HERE, hij zal je geven wat je hart verlangt. Het koninkrijk van God, zegt Jezus zelf in Matteüs 6: zoek eerst het koninkrijk en de rest krijg je erbij cadeau. Probeer dat nou eens te geloven. First things first: waanzinnig veel houden van God, je naaste net zo veel gunnen als je je zelf gunt. Laat deze woorden van God nou eens toe in je leven en in je verlangens, dan moet je eens kijken hoeveel dat dan uiteindelijk voor jezelf oplevert.

Dia 12

Aanvaard het woord.

Zo noemt Jezus het. Er zijn mensen, ja, je maakt het mee, als je blijft zaaien. Als je volhoudt en met de bijbel bezig blijft en daarvan doorgeeft, er zijn mensen die het woord horen en dan ook aanvaarden.

Aanvaarden, lege handen ophouden en de lege plekken, de verlangende plekken in je hart, de lege plekken openen voor Gods beloften: hij is er, het koninkrijk komt.

Aanvaarden.

Het binnen laten komen.

Kun je dat?

Gewoon aan tafel een stukje bijbellezen. Niet om de kick maar gewoon om vertrouwd te raken met de bijbel.

Is het ook jullie ervaring dat dit er de laatste jaren makkelijker bij inschiet dan een paar jaar terug. Bijbellezen aan tafel. Het is niet ook niet altijd zo'n succes als je kinderen van verschillende leeftijden hebt, en ook niet als de tv aanstaat. Blijf zoeken naar een goede vorm. Er zijn meer manieren om het woord te aanvaarden.

Lees een passage en kies er een zin uit en mijmer er over door, voor je in slaap valt, je kunt met vervelender gedachten in slaap vallen.

Het woord van God aanvaarden, dat gaat over de rust nemen om naar de kerk te gaan.

De kerk is 's middags veel leger. Kennelijk is dat onomkeerbaar. Ik ga niet zeggen dat je perse twee keer naar de kerk moet. Je moet niks.

Maar ik vraag je: hoe zit het met het aanvaarden van het woord van God? Of je nou een keer of twee keer gaat.

Hoe zit het met je ontvankelijkheid voor de God die jou aanspreekt, op zondag en door de week?

Ken je het geheim, Christus, het levende woord van God?

Dia 13

Realistisch / idealistisch, daar gaan we het morgen over hebben op Rietland.

Daar zal het vast ook over gaan op het Oostevent van komend weekend. (Het gaat over PUUR.)

Realisme. Er kan veel fout gaan. nee, er gaat veel fout. Er is veel verspilde moeite. Jezus kan met ons meevoelen. Wat heeft hij veel moeite gedaan die niet beloond werd.

Maar er lonkt ook een ideaal, een toekomst, een oogst, verrassend, dat maakt alles goed.

Er zijn mensen – ik hoop dat je het meemaakt bij jezelf, maar ook om je heen, prachtig om te zien- mensen die opbloeien, die iets betekenen voor jou en jij voor hen. Die groeien voor Christus.

Er groeit vrucht als je je laat aanspreken door het woord van Christus, vrucht, dertig keer zoveel als er in je geïnvesteerd is, wat zeg ik, zestig keer zo veel. Je wordt honderd keer zo veel beloond voor je moeite. Als je het woord blijft zaaien en aanvaarden.

Kom op. We gaan door. Realistisch en vol idealen.

In de naam van Jezus. Amen.